

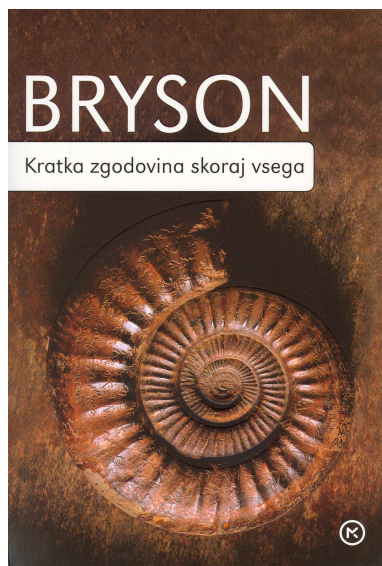
NOVE KNJIGE

Bill Bryson: KRATKA ZGODOVINA SKORAJ VSEGA, Mladinska knjiga, Ljubljana 2005, 478 strani.

Se vam je že kdaj zgodilo, da ste kako poljudnoznanstveno knjigo v kratkem času prebrali dvakrat in obakrat z užitkom? Pred slabim letom sem bral knjigo Billa Brysona *A Short History of Nearly Everything*, potem pa sem se z velikim veseljem lotil še slovenskega prevoda *Kratke zgodovine skoraj vsega*, ki je izšla v zbirki Esenca založbe Mladinska knjiga.

Bryson ni znanstvenik in tudi ne kak razvpiti popularizator znanosti. Najbolje bi ga opisal kot publicista, ki se je večinoma loteval potopisov, na primer po angleškem podeželju ali po najdaljši pešpoti na svetu, skozi ameriško gorovje Apalači. Tokrat pa je opisoval drugačne poti, skozi zgodovino astronomije, geofizike, kemije in biokemije, relativnosti in atomske fizike, paleontologije, biologije in še marsičesa. Pri tem si je pomagal z impresivno bibliografijo, v kateri je navedeno kakih tristo knjig in člankov. Pa vendar je glavna skrivnost njegovega uspeha, da se mu je uspelo pogovoriti s celo vrsto vrhunskih strokovnjakov, iz katerih je znal izvleči ne le razumljivo razlago znanstvenih dejstev, temveč tudi zanimive zgodovinske drobce, značajske poteze velikih znanstvenikov, njihove prebliske in zmote, prijateljstva in sovražnosti in tako bralcem ponazoriti tudi vzdušje živega znanstvenega raziskovanja.

Rezultat je knjiga, ki je zabavna, berljiva in prav neverjetno infomativna. Redko srečate tovrstno delo, v katerem se domala vsako poglavje konča z najnovejšimi dognanji, večinoma iz dva tisoč in nekega leta. Nerad bi vas prikrajšal za bralno veselje, zato bom za pokušino naštel le nekaj zanimivih epizod. Na primer tisto o avstralskem duhovniku, častitem Evansu, ki je z majhnim teleskopom in z nepopisno vztrajnostjo prvi odkril že šestintrideset supernov (do leta 2003, do danes pa zagotovo še kakšno); ali o kuharskih knjigah gospe Curie, ki so še vedno tako radioaktivne, da si morate nadeti zaščitna oblačila, če jih želite videti; pa o geologu, ki ni razumel, da nikjer

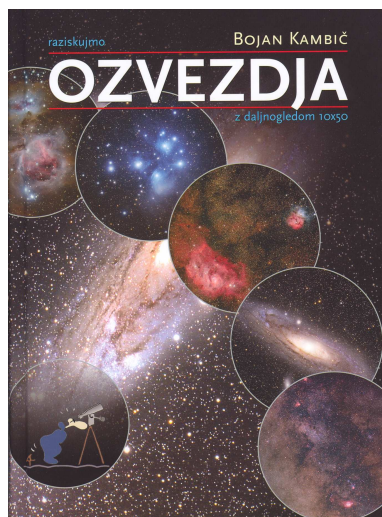
ni ostankov vulkana, iz katerega so nastali yellowstonski pojavi, dokler mu niso prišli v roke satelitski posnetki, iz katerih je razbral, da je praktično ves narodni park – kakih 9000 kvadratnih kilometrov, torej za polovico Slovenije – ostanek enega samega gromozanskega vulkana, ki je povrhu še vedno delno aktiven ...

Skratka, gre za najboljšo poljudnoznanstveno knjigo, ki sem jo kdaj imel v rokah. Ali je v njej sploh kaj narobe? Pravzaprav moram nekoliko popraviti le prevod, ki je ponekod tako nejasen ali celo zgrešen, da sem za pojasnitev moral večkrat seči po originalu. Na srečo omenjenih spodrseljavev vendarle ni toliko, da bi bistveno zmanjšali užitek branja, knjiga sama pa je, kot sem že povedal, vredna tega, da jo večkrat vzamete v roke.

Petar Pavešič

Bojan Kambič: RAZISKUJMO OZVEZDJA Z DALJNOGLEDOM 10×50 , Cambio, Ljubljana 2007, 512 strani.

Kaj „vemo“ o nočnem nebu? Na videz poznamo nekaj ozvezdij, prepoznamo Luno in kdaj kakšen planet. Meglic, zvezdnih kopic, galaksij ali pa vsaj Rimske ceste pa na nebu skorajda ne znamo poiskati. Ni tako enostavno, kot je bilo včasih. Ko je padla noč, je magično nebo znalo pritegniti pozornost in pognati domišljijo, ki je ob opazovanju spletla nešteto zgodbic. Je bila pa tudi noč tedaj vse kaj drugega, kot je danes. Rimske ceste, svetle steze, ki jo čez nebo spelje naša Galaksija, iz mest sedaj praktično ne vidimo več, pa tudi v mrzlih, kristalno jasnih nočeh si rajši omislimo drug opravke, morda trač na TV? Žal je ta juha izgubila nekaj svojega okusa. Sol, s katero jo lahko začnimo, nam ponuja pred kratkim izdana knjiga *Raziskujmo ozvezdja z daljnogledom 10×50* , ki jo je pri založbi Cambio na svetlo spravil stari maček astronomije Bojan Kambič.

Knjiga obsega prek 500 razkošnih strani v trdni vezavi in je opremljena z obilico, žal, črno-belih skic, fotografij in map. Knjiga je razdeljena na poglavje o daljnogledih, kjer spoznamo delovanje daljnogleda ter pravilno